

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 forint.
Félévre 2 forint.
Negyed évre 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsek Pál ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és a pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmertetlen levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

EGYPTOMI SZEMBETEGSÉG.

Egyptomi szemebetegség van, egyptomi szemebetegség nincs, az egyptomi szemebetegség nagy mérvben el van terjedve, sőt minimens veszély alakjában lépett föl! Van-e hát valóban egyptomi szemebetegség vagy nincs? Pár hét óta az igazi félelmet visszatükröző arccal kérdezzük mindanyanyian.

Látjuk orvosok jövését, menését; lőt-fut előjáróság, szolgabíróság, tesznek, intézkednek, parancsolnak, consiliumokat tartanak, mint valami halálra vált beteg fölött. De azért nem tudjuk, hogy mi veszélylyel és a veszély mily fokával állunk szemben? Hivatalosan azonban az van konstatalva, hogy lehet (?) a tömörkényi részen mintegy 600 egyptomi szemebeteg, ami annyit jelentene, hogy a tömörkényi lakosság 1/4-ed része e rettenetes szemebetegségben sinlődik.

Mi a nélkül, hogy a bajt semmibe vennők, egész nyugodt lélekkel kijelentjük, hogy nem látjuk oly fekete színben a dolgokat, mint azt a hivatalos közegek feltüntetik. Komolyan kell azonban csodálkozunk a fölött, hogy az a rettenetes hivatalos apparátus, a mely most egyszerre mozgásba jött, a bajnak jelenségeit, — a mely, mint mondják, már három éve lépett föl, csak most észlelik, miután lapunk egy rövid híreस्कében reámutatott annak létezésére, — mellesleg legyen mondva, akkor meg is támadtak bennünket érette, hogy légből kapott hírekkel a közönséget fellármázzuk: és ime, egyszerre kirukkolnak az orvosok, hogy rettenetes a baj és borzasztó a veszedelem.

Nosza, rajta község! állíts kórházat, alkalmazz egy orvost havi 100 ft. fizetéssel, adj mellé állandóan egy fogatot, gyalog és egy lovas küldöncöt s küldj ki állandóan egy előjárót! Szóval, csinálj vagy 4000 ft. évi költséget, s nézd azután szegény község, hogy hogyan nem roskadsz össze ennyi teher alatt?! Talán azt gondolják azok a jó orvos urak, hogy az a boldogtalan község, melyet Isten ily rettentő csapással sujt, s a mely község a mai normalis és rendkívüli kiadást nem igénylő budgetje mellett is minden állami adó forint után 83 kr. községi pótdót fizet, sokkal könnyebben fizethet 1 ft. 23 krt, s azt csak úgy játszva, könnyedén s a nélkül bírja meg, hogy adózó polgárai keserves verítéket nem izzadnak?

Hogy ily véleményben vannak ezek a jó orvos urak, azt onnét tudjuk, mert a 4000 ftos költséget okozó eljárás keresztülvitelére járásunk szolgabírója az előjáróságot felhívta. Nem a szolgabírót tesszük fe-

lelőssé, lévén neki szakközgei az orvosok, s ezek ilyen alkalmas, a község végromlását okozható tanácsal szolgálni szivesek voltak.

Hát mi ebben az intézkedésben megnyugodni egyáltalában nem tudunk. Nem tudunk pedig azért; mert első sorban is községünk ily terhet el nem bír, másod-sorban pedig nem hiszük és egyáltalában nem vagyunk arról meggyőződve, hogy a baj oly rettenetes nagy volna. Nem hiszünk; mert a nélkül, hogy az illető orvosok egyéni tulajdonaiból, avagy szakértelmükből csak a legkevesebbet is levenni akarnánk, azon véleményt tápláljuk, hogy orvosaink, kiknek legnagyobb része, minthogy az egyptomi szemebetegség, — különösen környékünkön — eddig elő nem fordult, csak hiréből, meg a könyvekből ismeri: nem lehet egészen kompetens az ítélet kimondásában.

Különösen azért nem is tágíthatunk e véleményünktől; mert, mint tudjuk, a consiliumban részt vett orvosok között is volt egy, a ki a többivel nem volt egészen egy véleményen, bár e különvéleményéért meg is lakolt.

Ily körülmények közepette követelnünk kell, hogy a ki tulajdonképpen első sorban hivatott: megyénk alispánja, a belügyminis-teriumtól kérjen egy kitünő szakértőt s az tartson fölülvizsgálatot s konstatalja a baj mérvét és milyenségét. Adjon a község is a miniszterileg kiküldendő orvos mellé a maga részéről is egy kitünő szemészt s ezek konsultáljanak. Mi nem hiszük, hogy megyénk derék alispánja, a község által ez irányban hozzá intézendő felterjesztés szel-lemébeni eljárást megtagadná.

Bármiként üssön is ki azonban a dolog, a község nem vállalhat magára ily óriási terhet; elő kell állania a kormánynak s a különben is szegény községet segélyeznie kell, annál is inkább, mert ha a baj csakugyan oly rettenetes nagy, ha csakugyan az egyptomi szemebetegséggel van dolgunk, akkor már nemcsak községi érdekről van szó, akkor ez már jó részben országos érdek is; mert hiszen ily nagy számu beteg-gel egy egész országrész van a megfertő-zés veszélyének kitéve.

Legkülönösebbnek a dologban azt találjuk, hogy az orvos urak most minden-áron egy bünbakot keresnek, előrántják köz-ségi orvosunkat, rá mondják az ítéletet: te vagy oka mindennek, te vagy oka, hogy a ve-szély ily nagy mérvet öltött, azért is hát: fesszítsd meg! Mi nem ezt tartjuk, hanem azt mondjuk, hogy oka — személyt nem

nevezünk — az a gyakorló orvos, a ki a tömörkényi szembetegeket már hosszabb idő óta kezeli s bejelentési kötelességét elha-nyagolta. Tudomásunk szerint minden gya-korló orvosnak szorosán vett kötelmei közé tartozik, hogy ha fertőző betegségeknek — a milyen az egyptomi szemebetegség is — jön tudomására, azt a hatóságnak feljelen-teni tartozik.

Községi orvosunkat csak akkor tehet-nék felelőssé, ha tudomásával birt volna a veszélynek s nem tett volna jelentést.

Tudomásunk szerint a dolog másképen áll. Nyilvánvaló, hogy községi orvosunk nem szemész — s hozzá a tömörkényi rész la-kossága — miután a községtől távol esik — orvosi segélyért csak a legritkább eset-ben folyamodik. A tömörkényi oldalon kór-ház nincs, azt tehát nem látogathatja; azt meg nem hiszük, hogy az iskolákat nem látogatta volna, — sőt határozottan tudjuk, hogy meglátogatta, de ott bajt nem észlelt, sőt a tanítóktól határozottan azon értesítést vette, hogy baj nincs.

No, már ily körülmények között, — mert azt meg csak nem kívánhatjuk, hogy tanyáról-tanyára járva, kutasson — mi mó-don lehet a községi orvost felelőssé tenni, azt mi véges elménkkel felfogni nem tudjuk, ha csak mindenáron bünbakot fogni nem akarnak benne.

Ezt pedig nem engedhetjük, tiltja igaz-ságérzetünk; azért résen leszünk, s a dol-gok fejleményét éber figyelemmel kísérend-jük, ugy a személyi ügyet tekintve, mint az intézkedések körüli eljárást is.

Az oly nagygyá felfujt egyptomi szem-betegségről ez uttal ennyit elmondani — az igazság érdekében kötelességünk volt. Ké-sőbb — ez ügygyel kapcsolatosan — még más vizsás állapotokról is meg fogunk emlé-kezni.

KUBIKOSAINK ÉRDEKÉBEN.

II.

Nemzeti érdekünk követeli, hogy a ku-bikos néposztályra nagyobb figyelmet for-dítsunk.

Fegyelmet s rendet kell köztük a mun-kaidó tartamára életbe léptetni, e nélkül egy embertömeg nem is képzelhető; nem értünk itt katonailag kimért kommandót, de rendszabályt, mely a munka mérvét s ide-jét meghatározná; — mert ha oly kiskoru e tömeg, hogy a pénzvágynak odadobja egészségét, életét: kell, hogy e bajt, mely-nek nemcsak megyénkre, de nemzetünkre is káros kihatása leend, orvosolják azok, kiknek ez kötelességök,

A bányamunkásnak meg van szabályrendelete, mely nehéz munkáját szabályozza; a gőzjárművek kazánfűtőinek meg van határozva az órák száma, melyeken túl a dögletesen meleg levegőben munkálkodni nem szabad, — pedig emberi természetöknél fogva ezek is pénzvágók, s ha a szabályrendelet nem gátolná, éppen úgy odadobná életét a pénzvágnak, miként azt jelenben kubikosaink teszik, s ha már Szibéria ólom bányáiban is van törvény, mely szabályozza az oda kötött szerencsétlenek foglalkozását, nem látjuk át, miért ne lehetne a kubikos nehéz munkát is szabályozni, s oda fejleszteni, hogy töltéseink s ezekhez hasonló munkálataink ne e szegény emberek egészsége és élete rovására készüljenek?

Hogy a töltésezési munkálatoknál nélkülözhető az ugynevezett talicska, megmutatták azon olasz munkások, kik lovastaligával könnyedén végezték azon munkát, mit a mieink a talicska alatt görnyedezve eszközöltek.

S éppen a talicska az, mi a szó teljes értelmében elkorhasztja a munkás egészségét.

Mi lehetetlen volna pedig abban, hogy a töltésezés, — a végső szükségét kivéve — kizárólag lovas taligával végeztessék?

Talán a topographikus viszonyok állanak ebben ellen?

Ma ilyesmit nem ismerünk!

A vizek a mai előrehaladott technika mellett játszva áthidalhatók. Állítsunk megerősítéseül ott áll ma is a Kurca hidja, melyen a töltés készítésénél alkalmazott lovas járművek közlekedtek.

Láttunk mocsáros helyeken utakat nyitni, erdős részeket kiirtani, mind oly célból, hogy a töltés emelésénél lóerő is alkalmaztassék.

Vagy népünk szegénysége áll utjában ezen életbevágó reformnak?

Mi nem is a szegény néptől várjuk mindazt, hanem a vállalatától; ha ettől nem, magától a törvényhozástól, — a kormánytól.

Egy rövidke paragrafus, mely a kubikmunkát csakis lóerő alkalmazásához kötné,

bizonyára megtenné a maga jó hatását; mert más expediens hiányában csak ellátnák kubikosaink magukat azon kellékekkel, melyeket a törvény előír.

De a vállalat számadásai sem tüntetnének fel valami nagy differentiát, ha ő bocsájtaná a lovas járműveket a kubikosok rendelkezése alá.

Megváltaná azt a kubikos s a munka befejeztével vagy maga számára tartaná meg, vagy eladná; szóval akként lehetne e kérdést megoldani, hogy se a vállalatra rázkódtatólag nem hatna; se a munkás magát agyon nem csigázná.

De feltéve, hogy költségesebb volna e rendszer, nem-e nagyobb hátrány a közjóra, ha a munkáselem egy szerfeletti munkának áldoztatik fel? Oly baj ez, mely idővel a nemzetet is érzékenyen érintheti.

KÖZSÉGI KÖZGYÜLÉSBŐL.

A regale jog bérbeadásával kapcsolatosan, s különösen épen ezért, — képviselőtestületünk f. hó 10-én rendkívüli közgyűlést tartott.

Ezen napon lett ugyanis a regale jog bérbeadva s a két ténykedés jóformán összeforrt.

A zártajánlatok a bizottság által felbontatván, tanácskozássra félrevonult, tanácskozása befejeztével az eredményről a képviselő testületnek referált s a további teendők iránt utasítást kért. — Az adott utasítás nyomán a nyilvános árverést megtartotta.

Már a bizottságnak, de magának a közgyűlésnek intentiójához képest is, el volt ejtve az összes italneműek korlátlan kiméretési jogának bérbeadására vonatkozó árverés, s a bizottság ajánlatához képest, mint legelőnyösebb árverési eredményt, elfogadta a képviselő testület Stern Salamon ígését a sör és borra, Kéry János ígését a pálinkára — mindkettőt a mindszerenti oldalon — és Iritz Sámuel makói lakos ígését a tömörkényi oldalon a sör, bor és pálinkára. E szerint Stern Salamoné lett a sör és bor után meghatározott 4 frt 50 kr. hektoliterenkénti kiméretési díj szedésének joga a mindszerenti oldalon, Kéry Jánosé ugyancsak a mindszerenti oldalon a pálinka mérési jog szabad gyakorlása, Iritz Sámuelé pedig a tömörkényi oldalon a pálinka mérési jog szabad gyakorlása, továbbá a sör és bor után meghatározott 4 frt 50 kr. hektoliterenkénti kiméretési díj szedésének joga.

Ugy a mindszerenti, mint a tömörkényi oldalon a termelőkre azon kedvezmény áll fenn, hogy saját

leány nem tetszenék neked fiam, vagy nem volnál képes magad elhatározni arra, hogy L-be menj, akkor távol van tőlem, hogy arra kényszerítselek, csak hogy figyelmed felhívom arra, mikép végrendeletben egy egészen ártatlannak látszó feltételt szabtam a következőkben: halálom utáni 6 hónap elteltével hagyatékom átadandó; Évának és neked személyesen kell jelen lennetek és senki által magatokat nem képviselhetitek. Ez alkalomból tehát egymást okvetlen látni fogjátok, a többit a sorsra bízom és Isten leggazdagabb áldásait kívánom reátok!

E levél kellemetlen hatott reám se kellemetlen érzetet növelte ama körülmény, hogy rövid időn Mellienné, Éva anyjától is érkezett hozzám levél, melyben értesít, mikép a boldogult nagybácsi számomra nála egy órát lánccal, gyűrűket stb. hagyott, hogy neked azokat kézbesítse, kérdi tehát, hogy d . . . i utamban megérintem-e L. várost, hogy az emlékeket átvegyem, avagy elküldje-e az ékszereket?

A levél szeretetreméltóan volt irva és vonzalmat ébresztő. Valószínűnek tartottam, hogy a kedves jó nagybácsi, vagy az anya, vagy a szende Éva számára is hagyott hátra 5 pecsétetes levelet, melyben engem megdicsért úgy, mint Évát a számomra hagyott levélben, — ismerjük az e félt!

Ildomosan, de tartózkodóan feleltem, kérvén, őrizze meg az ékszereket addig, mig szerencsém

termésű boraikat 1 frt 80 kr. hetoliterenként fizetendő díj mellett ¼-ed akonként is elárusíthatják.

Az árverésen elért eredmény szerint Stern Salamon évi bérösszegül fizet 3200 frtot, Kéry János 6000 frtot, Iritz Sámuel 805 frtot. Az összes eredmény pedig évi 10005 forint, a mi minden esetre oly eredmény, a mivel feltétlenül meglehetünk elégedve.

Fölvétetett még az egyiptomi szembetegség elfojtására teendő óvintézkedések iránt kibocsátott szolgálirói felhívás, a melynek folytán határozatba ment, hogy a szolgálirói hivatal utján kéressék fel az alispáni hivatal, miszerint a baj mérvének és milyenségének megállapítása végett, a belügyminisztérium részéről egy szakközeg küldessék ki, s csak ha a baj konstatalva lesz, bocsátkozik a község a szerfelett költséges óvintézkedések megtétele iránti tárgyalásba.

HELYREIGAZÍTÁS.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapja f. évi 12-ik számában, a községi közgyűlési referádából — olvassuk, hogy a május 3-án tartott közgyűlésen az „Alföldi tanító egyesület” megkereste Mindszent községét, hogy az 1886-ik évben tartandó közgyűlését Mindszentben fogná megtartani. Egyhangú határozattal elfogadta.

Tisztelettel ki kell jelentenem, hogy ez téves értesülésen alapszik; miután nem az „Alföldi tanító egyesület,” hanem annak egyik járási köre: a „mindszerenti tanítói testület” kérelmezte, illetve kérte föl a tek. községi képviselő testületet, hogy nyújtson segédkezet a végett, hogy az 1886-ik évben „Az alföldi tanító egyesület” Mindszentben tartsa meg közgyűlését és azt kebelébe hívja meg.

Midőn ezen helyreigazítást becses lapja legközelebb megjelenő számába közzétenni kérem, a tek. szerkesztő urnak maradtam

Mindszentben, 1885. május 10.

Teljes tisztelettel:
HÁM JÁNOS,
igazg. tanító

Csongrád megye törvényhatósági bizottságának 1885. évi május hó 21-én délelőtt 10 órakor s folytatólag tartandó tavaszi rendes közgyűlésén elintézendő ügyek

tárgysorozata.

1. Alispáni féléves jelentés az 1884. év II. felének közigazgatási állapotáról.

2. Csongrád megye közigazgatási bizottságának féléves jelentése a hatáskörébe utalt ügyek 1884. év II. félévi állapotáról.

lehet azokat személyesen átvenni. — Hónapokon át huztam, halasztottam az L.-bei utazást, ugyannyira, hogy csak még 14 nap hiányzott azon időből, midőn D.-ben meg kellett jelennem, hogy az örökséget átvegyem és vetélytársnömet megösmérem. Bejelentettem tehát az igazgatónénál közeli látogatásomat, szabadságot kértem ezredemtől, vasuti jegyet váltottam L.-be és utra keltem. Utam első 6 órája élénk társalgás között folyt, azután magam maradtam a coupéban. Elberode városkában, — hol egy vadász század képezi az őrséget — megállapodván, a várótermek türesek voltak s csak néhány zöldségáruszó szállott be a 4-ik osztályu kocsiába. Hiába kutattam, kémleltem valaki után, kivel tovább utazván, szórakozhassam. Végre elindulás előtt közvetlen egy kecses lyányka érkezett s a vonatvezetőtől 2-od osztályu női coupét kért.

„Nem szolgálhatok! De itt még van egy coupé nem dohányzó részére,” ezzel felnyitá coupém ajtaját.

„Nem, conductor ur”

„Szálljon be gyorsan, még egy pillanat s a vonat indul.”

Ezzel besegítette a kocsirekeszbe. Én is segíteni ohajtván, a leánykának kezemet nyújtottam s egy gyengéd finom kezeckét fogtam meg.

(Folyt. köv.)

TÁRCSA.

LEÁNYNÉZŐBEN.

— Elbeszélés. — Németből. —

Folytatás.

A nagybácsi szeretete ezen, mai napság már divatból kiment képeket.

„Agost,” így fejezte be levelét, „Éva nagybácsijával akartam megosztani mindazt, mit neked az ég ajándékozand; te korán elhunyt szeretett nővéremnek fia vagy, azon gondolat, hogy vagyonom a tietek leend, vagy ha lehetséges, együttes vagyontokat képezend — fölmelegít és kibékít. Kedves gyermek! kérlek, utazzál L.-be, ismerkedjél meg Évával, te heves vagy, ő szelid, mint a galamb.” —

E hasonlat sem divik már ma! Köztünk maradjon a szó, sárkányt én sem szeretnék nőmül, de egy kissé hevesebb kedélyt egyént óhajtanék. Szeretem, ha akaratom lesz háztájékomon irányadó, de egy kis küzdelem, egy kis ribillió szükséges arra, hogy e körülmény örvendeztessen bennünket; mert az olyan asszony, ki mindenre igent mond, soha nem ellenkezik semmiben, hamar unalmassá válik. De térjünk vissza a nagybácsihoz. „Te heves vagy, ő szelid mint a galamb,” ez kitünően özszeillik. Ha a

3. A megyei árvaszéki elnök jelentése, a megyei árvaszék ügykörébe tartozó ügyek állapotáról.

4. A betöltendő megyei árvaszéki első, esetleg betöltésre jutó másod, — s a hasonlóképp üresedésbe jöhető harmadosztályú ülnöki állomásoknak választás útján leendő betöltése.

5. A megyei tisztviselők, segéd és kezelő személyzet nyugdíj intézetének létesítése céljából kiküldött bizottság jelentése, a nyugdíj intézeti alpnak biztosítása és ezzel kapcsolatban a nyugdíj szabályzat tervezetének megállapításáról.

6. Alispáni jelentés a szegvári széképület eladása tárgyában.

7. A megyei közegészségügyi bizottság jelentése, az általa kidolgozott köztisztviselési szabályrendeletéről s indítvány egy megyei közkórház létesítése iránt.

8. Felgyő község megszüntetésének függőben levő ügye s ezzel kapcsolatban a felgyői árvák pénzének beszerzése tárgyában teendő intézkedések.

9. Beregmegye közönségének átirata, a magyar nyelv és nemzetiség terjesztése egy a magyar állameszme megszilárdításának szolgálatában működni hivatott beregmegyei magyar közművelődési egyesület tagjai sorába való belépésre felhívása iránt.

10. Zemplémmegye átirata a felsőház reformja tárgyában.

11. Zólyommegye átirata a közigazgatás rendszerének Torontálmegye felirata szellemében való reformálása ügyében, ugyanezen ügyben Baranyamegye átirata, az eszme pártolása iránt.

12. Szatmár Némethi sz. kir. város közönségének átirata, a községi illetőségügyi törvény megalakítása iránt a képviselőházhoz intézett feliratának pártolására vonatkozólag.

13. Brassómege átirata a katonaság szüksegleteinek beszerzése tekintetében az ország egész területének iparosaira való figyelem tárgyában a képviselőházhoz intézett felirata pártolása iránt.

14. Komáromsz. kir. város átirata a hazai ipar és kereskedelemnek a külföldi cégek házaló ügynökei ellenében való védelme tárgyában.

15. Versec város törvényhatóságának átirata a földadó kataszt. törvénynek, a művelési ág tényleges változtatása dacára, az adóalapnak érintetlen maradását tárgyzó rendelkezése megváltoztatása tárgyában a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása iránt.

16. Nógrádmegye átirata az új bányatörvényjavaslat tárgyában.

17. Sárosmegye átirata a községi és körjegyzőknek állami fizetésben leendő részesítése tárgyában.

18. Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye átirata a tanuként beidézett m. kir. esendörök illetményeinek, a megyei házipénztár terhére utalás iránt kiadott belügyminiszteri szabályrendeletnek hatályon kívül helyezését kérő feliratának támogatása iránt.

19. Gömörmegye átirata, a megyei nyugdíjintézet tárgyában.

20. Csongrádmegye 1884. évi házipénztári, — letéti pénztári, szegényalapi pénztári, megyei alapítványi, katonabeszállásolási, székházépítési, ugyancsak 1883. évi székházépítési, betegápolási, közmunkaváltási, szentesi Széchényi kongóút vámpénztári, földi ártéri hidvámpénztári számadásainak megvizsgálása, valamint a szentesi és csongrádi mértékhitelítő hivatalok felszerelési költségeinek megtérítéséről vezetett számadás vizsgálata.

21. Bagi József és társai felfolyamodása Csongrád város képviselő testületének a Tekulics János-féle számadások felett hozott határozata ellen. Ezzel kapcsolatban a megyei számbíró bizottság jelentése ugyanazon számadásokat illetőleg.

22. A nagym. mkir. belügyminiszteriumnak az 1882. évi megyei házipénztári számadás észrevételezése tárgyában 12741.—III. b. 1885. sz. a. kiadott rendelete.

23. Szentes város pénztár kezelési szabályrendelete.

24. Ugyanannak vásári és piaci helypénzszedési tarifájának törvényhatósági jóváhagyási záradékkal ellátása.

25. Török József és társai sándorfalvi községi képviselő felebbezése, a község által építtetni elhatározott jegyzőilak ügyében az építkezés szüksége ellenére létrejött sérelmes határozatok iránt.

26. A nagym. mkir. belügyminiszteriumnak 22931—885 III. b. sz. a. kiadott rendelete, a megyei monografia költségeinek mily alpból leendő előállítására kérdésében felvilágosítás adása iránt.

27. Alispáni jelentés a esőféi hid átvétele tárgyában keletkezett megyei határozatnak kormányilag lett jóváhagyásáról.

28. A temesvári magyar nyelv terjesztő egyesület értesítése az örökös tagsági 60 frt díjnak átvételéről.

29. Szentes város községi tanyai iskolatelek vételi ügye.

30. Csongrád városnak, a városi kórház pénztárból kölcsön vett összegekről kiállított adóslevelei jóváhagyása.

31. A csongrádmegyei gazdasági egyesület kérvénye, az egyesület számára helyiség engedélyezése iránt.

32. Balassa Lajosné kérvénye kegydíj iránt.

33. Kókay István joghallgató kérvénye a Kárász Anna-féle ösztöndíja élvezetének egy évre meghosszabítása iránt.

34. Alispáni jelentés Abaffy Zsigmond, Csergő Sándor és Boriszlavszky Leo fizetési előlegeiről.

35. A megye 278—884. számú határozatával kiküldött bizottság jelentése, Csongrád város 1869 évi közpénztári számadásánál fekvő Komjáthy-féle nyugtatványok vitás ügyében.

36. A megyebeli községek zárszámadásainak megvizsgálása.

37. A számonkérő szék jegyzőkönyve.

38. A megyei pénztári hivatal jelentése, a szentesi megyeszékház alapra kölcsön vett összegekről. Szentesen, 1885. május 12-én.

STAMMER SÁNDOR,
alispán.

BIZOTTSÁGI JELENTÉS.

(Vége.)

Hogy azonban tisztában legyen a képviselő testület azzal is, hogy majdan a földbirtok és regale jog jövedelméből — föltéve, hogy a rendes törlesztések után pénz marad — mennyit kellend a Tömörkényen építendő templomra fordítani, a földbirtok jövedelmét elkülönítetten adjuk a következőkben:

I. Jövedelem:

1. Kaszáló és gyékényből	728 frt 29 kr.
2. Sertések után	32 frt 98 kr.
3. Tehenek után	935 frt 56 kr.
Összesen	1246 frt 83 kr.

II. Kiadás:

1. A földkezelésével és hasznosításával összekötött költségek	82 frt — kr.
2. Weisz Lőrincnek alhaszonbér összegül kifizetett	287 frt 19 kr.
3. Az 1883-ik évben elért jövedelem összege a Weisz-féle alhaszonbérlet után a községi pénztárba visszafizetett	113 frt — kr.
Összesen	482 frt 19 kr.
Levonva a bevételi	1246 frt 83 kr.
ból a kiadási	482 frt 19 kr.
a tömörkényi templomra fordítandó lészen	764 frt 64 kr.

Az előadottakból kitetszik végre, hogy a földbirtok megvétele és a regale jog megváltása nagy ügyének s ezzel kapcsolatban a 225,000 forintos kölcsön ügyletnek lebonyolítása, a községi házipénztár egyetlen krajcár megterhelése nélkül lett elérve. Nem érdemül, vagy elismerés hajhászatképen jelenti ezt a bizottság, hanem jelenti a némelyek által a község körében hangoztatott amaz üres phrázisek ellenében, mintha a földvétele és regale jog megváltása okozta volna azt, hogy a községi pótdadó 1885 évre, az 1884. évi 56½, illetve 60% król, 80%, illetve 83½ krajcárra szökött fel.

Hogy el ne hallgasson a bizottság semmit, hogy összes működése nyilvánosságra kerüljön s tettei és

eljárása fölött a nagy közönség ítélőszéke is bírálattal mondhasson, tudomásra hozta azt is, hogy a következő utazásokat teljesítette és pedig: az 1883 évben egyszer Bécsen keresztül Jannicba, azután egyszer Bécsbe s onnét összejövet Pestre utazott s ezen felül egyszer Pesten járt; az 1884-ik évben kétszer Pesten, egyszer Szegeden, kétszer Algyőn, egyszer Sándorfalván, egyszer Pusztaszerezen, egyszer Hant-házán, az 1885-ik évben pedig háromszor Szegeden, egyszer Szegeden keresztül Pesten, háromszor Szentesen s egyszer Algyőn járt; s mindezen utazásokkal összekötött költségek s a dolog érdemében kiadások fedezésére 2118 frt 47 krt fordított; ugyanazonban, hogy ezen összegből csak az 1883-ik évben elköltött 1261 frt 40 krt. terhelte a házipénztárt.

Ezen 1261 forint 40 krra vonatkozólag a bizottságnak ezen jelentése kapcsán azon véleménye van, hogy azt a majdan alakulandó s a földvételei és regale jog váltási s ideiglenesen is ezen címen szervezett pénztárból a községi pénztárnak megtéríteni kell és pedig oly módon, hogy amennyiben a bizottság ez uttal a vizipuskák ára fejében 1110 frtot, a tűzmentes szekrényre előlegül 160 frtot, s így összesen 1270 frtot kifizetett, s ekkép a két összeg egymást fölemészti: mondja ki a képviselő testület, hogy egyik pénztárnak a másikon követelni valója nincs. Ajánljuk ezt különösen azért is, hogy a földbirtok és regale jog jövedelme önmaga fedezze egy a további kiadásokat, miut az eddig fölmerült költségeket is.

Mielőtt jelentéstünk befeljeznök, kötelességünknek tartjuk, bár már köztudomásu, s a képviselő testület által többször megvitattott ama körülményt fölleveníteni, hogy a regale joggal a község a folyó évi július hó 1-ső napjával feltétlenül rendelkezik, míg a földbirtokot, bár a f. évi március hó 21-ik napjával annak is korlátlan rendelkezési joggal bíró tulajdonává vált, mégis a szerződések értelmében örgróf ur azt oly kikötéssel adta el, hogy ha a bérletet a község a haszonbérlettel elmozdítaná, a szavatosság egyedül a községet terhelendi.

Egyébiránt, különben is a községet illető s bekeblezési záradékkal ellátott szerződéseket, a 225,000 forint kölcsönről kiállított kötvény hiteles másolatát megőrzés végett bemutattuk.

Küldetésünk, a mi a földvétele és regale jog megváltásának és a 225,000 forint kölcsönnek rendezését illeti, ezzel véget ért; kiküldetésünkről, eljárásunkról ezzel beszámoltunk.

Igyekezünk amennyire véges emberi erőttől kitelik, jelentésünkben a történetek hí képét előadni s önmagunk, de a képviselő testületnek is tartozunk annak kijelentésével, hogy lépteinket mindenha a község közjára, községünk anyagi felvirágoztatása vezette. Hogy sikerült-e feladatunk megoldása úgy, hogy abból községünkre előny háromoljék: nem mi vagyunk hivatva megítélni. Itéljen tetteink fölött a képviselő testület, s majdan ítélni fognak gyermekeink és unokáink is.

Mi nyugodt önérzettel térünk vissza csendes magányunkba s tesszük le megbízatásunkat s hálás köszönetünket nyilváníttuk a képviselő testületnek azon bizalomért, melyben a nagyfontosságú ügy körül bennünket részesített; azon támogatásért, mit nyújtott: mert valamint nem tagadhatja senki, hogy soha egyetlen lépést sem tettünk a képviselő testület utasító vagy jóváhagyó határozata nélkül, hogy a legesekélyebb részletre is kikértük határozatát; épen úgy mi sem panaszkodhatunk, hogy bennünket nem támogatott volna, hogy a segédeszközöket tölünk csak egyetlen esetben is megtagadta volna.

Kérjük felmentésünket. Magunkat a mélyen tisztelt képviselő testület szíves jó indulatába ajánlottan, vagyunk tisztelettel:

Wimmer Károly m. k.

biz. elnök,

Tábith Ferenc m. k.

biz. tag,

Hubacsek Pál m. k.

biz. tag.

Szobotka Gusztáv m. k.

biz. tag,

Pap Ákos m. k.

biz. tag.

Üzleti tudósítás.

A múlt hét a mezőgazdák öröme volt. A hétek óta tartott szárazságot, mely már veszedelmessé vált vetéseinkre, a legjobbkor jött eső váltotta fel. Az eső még mindenre jókor jött, csak a repcénél késett el, mely sok helyt nagyon szenvedett a hőség miatt. Az áru tőzsdén következő átlagárak értek el: Eladatott mintegy 100.000 m. m. buza és pedig 78 kilogrammos tiszavidéki 9.75 frttal, fehér megyei 9.65 frttal. Rozs 3000 m. m. 7.80 frttal. Árpa mintegy 8000 m. m. és pedig maláta 8.40 frttal, takarmánynak 7.15 frttal. Zab 6000 m. m. 7.20 frttal. Tengeri 25.000 m. m. 6.30 forinttal.

Az értéktőzsdén minden a pénzpiac helyzetének javulására irányult, úgy a politikai események, mint az időjárás s az irányzat minden értékben szilárdult. A marhavásári forgalom is kielégítőnek volt mondható s az átlag árak 100 kilogrammonként az élő súly levonásával következőleg alakultak: Ökör 50-55 frt, vágótehén 48-53 frt, bivaly 46-50 frt, borjú 45-69 frt. Részletes jelentéseink következők:

GABONAÜZLET: Buza. A mint előrelátható volt, az esőzés, kapcsolatban a politikai helyzet tisztultával, lanyha irányzatot keltek. A malmok tartózkodnak a vásárlástól és árengedményeket követeltek, a melyeket a hét első felében 40 krig el is értek. A malmok azonban további árengedményeket követeltek, melyeket az eladók vonakodása miatt meg nem kaptak. A hét végén javultak az árak 5 10 krral. Mai jegyzések jó minőségű acélos búzában: 74 k. 8.95-9.10, 75 k. 9.05-9.25, 76 k. 9.20-9.35, 77 k. 9.40-9.45, 78 k. 9.50-9.55, 79 k. 9.60-9.65 frt. Buza őszre szintén esőkenő irányzatot követett, 9.32 frtről 9.03 frtra hanyatlott, emelkedett 8.22 frtra, gyengült 9.16 frton és zárul csendes irányzat mellett 9.14-9.15 frton; buza őszre 9.42-9.50 frt között mozgott és zárul 9.40-9.42 frton.

Rozs a hét elején gyengült 20-25 krral.

Árpa szintén olcsóbbodott mintegy 20 krral és egész héten át csekély figyelemben részesült Jó minőségű takarmányárpa 6.80-7.10 frton, középárpu 7.30-8.15 frton kelet.

Zab olcsóbbodott 10-15 krral; hajó áru 7.10-7.25 frttal jegyeztetett; rostált 7.30-7.55 forinton kelet.

Tengeri. Kész áru, tekintettel a májusi felmondásokra, lanyha volt és mintegy 15 krral olcsóbbodott; utóbb az irányzat szilárdult és az árak 10 krral javultak; bánási 6.25-6.30 frttal, más vidéki 6.20-6.25 frton kelet. A forgalom 20.000 métermázsára tehető.

Repcé. Kész áruban e héten egyetlen kötés sem fordult elő. A tulajdonosok magasabb árakat követeltek és nem akarnak eladásokba bocsátkozni, mielőtt a repcenövényre oly válságos május hónap el nem múlt.

Köles. több figyelemben részesült. Oláh 6.20-6.25 frton, magyar 6-6.10 frton adatott el.

Köleskása. jól tattotta árát, keresk. áru zsákos 10.75-11 frton, csiszolt 11.50-12 frton adatott el.

Helyi és vegyes hírek.

— **Megyei közigazgatási gyűlés,** nemkülönben tiszti számonkérőszéki ülés fog a szentesi megyeháznál f. hó 20-án tartatni. — A megyei rendes tavaszi közgyűlés pedig f. hó 21-én lesz.

— **Judik Rozália** helybeli születésű, 14 éves cseléd, mert háziasszonya megdorgálta, keservében múlt évi november 8-án a Tiszába ölte magát. Hulláját ez évi május 5-én találták meg véletlenül a halászhalmokon. Az anya csakis a rajta levő ruhákról ismerhette fel benne saját leányát, mert a hullát tökéletesen oszlásnak indult. — Ez is az idők jele!

— **Négyszeres törvénysértés.** Szücs Sándor szegvári lakos e hó 9-én egész deliciával adta magát Nimród mesterségére, — a vadászatra, de — óh fátum! ő lett vaddá, mert a mindszenti esendőrök a Gróf Károlyi féle Nagy-Ludas széli földeken épen

kedvtöltése közepette lepték meg. Nagy volt Szücsnek meglepetése, midőn a esendőrök nemcsak hogy megzavarták zavartalanul képzelt szórakozásában, hanem még társától, — kedves fegyverétől — is megfosztották. De tetőpontját érte el meglepetése a szolgabírói hivatalban, hol sajnálattal kelle arról értesülnie, hogy kihágása négyszeres törvénysértést képez, mert: fegyveradó és vadászati jegy nélkül, tiltott időben, tiltott területen vadászott.

— **Királyságon** az egyiptomi szemgyuladás kísért. A hivatalos kimutatás nyolcra teszi a szembe-tegek számát.

— **Párizsban** kitüntetett hazánkfia. A párizsi kocsigyártók szak és műrajz iskolájának bíráló bizottsága, Gergely Kálmán kolozsvári kocsinyerges segédet a tanfolyam végén tartott rajzpályázaton három pályadíjjal tüntette ki.

— **Nagy szerencsétlenség** történt e hó 10-én Ujpesten, a Lövy-féle gőzfűrészfűrész gyárban. A kazánházban elhelyezett fűrészfűrésztű kazán szétrobbant s nemcsak a kazánházat tette romhalommá, hanem két munkást meg is ölt és kettőt életveszélyesen megsértett. — A szerencsétlenség oka gondatlanság volt. Feut nevű gépész parancsot adott Danik József fűtőnek, hogy a kazán alá gyújtson tüzet. Alig egy negyed órai fűtés után a gőzszip a többi munkások állítása szerint fűlésel kezdett sivatani, Feut gépész már ekkor távol volt, a fűtő nem sejtve a veszélyt, fokozottan tüzelt, még pedig oly annyira fokozta a gőz feszerejét, hogy az egész gép ingott, míg végre óriás erővel szétrobbant. Feut gépész elfogatott.

— **A gyermekszobából.** A három éves Ilonka feláll ágyában, mialatt apja gyönyörködve nézi, amint parányi kezeivel hadonáz. „Vigyázz kicsikém, mert te találsz esni.” „Nem esem apa, mert fogom az — ingemet.”

— **Nehéz fölfogás.** Biró: „Mondja tanu, mit szolt a vádlott, midőn a lopáson kapta?” — Tanu: „Azt mondta, hogy ittas.” — Biró: „Saját szavait akarom hallani. Ismételdje tehát szavait, mert azt csak nem mondhatta, hogy „ő ittas.” — Tanu: „Pedig azt mondta.” — Biró: „Őn nem ért. Saját szavait akarom hallani. Minden bizonynyal azt mondta, hogy: „Ittas vagyok.” — Tanu: „Mentis isten, bíró ur. Miként mondhatta ezt, hisz akkor...” — Államügyész: „Őn nem érti a bíró ur kérdését; a bíró ur azt kérdi, vajjon vádlott nem úgy mondta: „Ittas vagyok!” — Tanu: „De hisz az ügyész urat nem ismeri, miként állíthatta volna ezt önről?” — Védő: „Figyeljen kérdésekre, kedves barátom. A tekintetes törvényszék vádlottszavainak ismétlését óhajtán hallani. Midőn valaki magáról beszél, csak nem fogja a második vagy harmadik személyt használni. Azt hiszem, most már megértett és kérdelem: azt mondá-e vendenczem: Ittas vagyok?” — Tanu: „Hogy is ne! Igaz ugyan, hogy ügyvéd urnak nagyon vörös az orra, de azért önről mégse beszélt. De mit is gondolnak az urak, hisz ha valaki lopni akar, nem ér rá arra, hogy az egész törvényszéket részegnek nevezze.”

— **Takarékos kutya.** Néhánynappal ezelőtt beszélt egy ismerős híres vadász: „Volt egy kutyám, akinek minden reggel két krajcárt dugtam nyakra-valójába. A kutya ezzel elfutott a legközelebbi pékhez s ott egy zsemlyét vett rajta magának. Egyszer két nap egymás után nem vett magának zsemlyét, noha a szokott két krajcárt rendszeresen megkapta. Harmadnapra aztán nagy meglepetésemre látom, hogy egy kolbással jön haza. Az okos állat összegyűjtötte a pénzt, hogy egyszer jó falatot vehessen rajta magának.” — Mint az előadásból is látszik, a történet igazságához nem fér a legkisebb kétség sem.

— **A szószékből.** A mértékletességről tartván prédikációt a k-i pap, beszédét a következő szavakkal fejezte be: — „Jól jegyeztétek meg magatoknak fiaim, a mit ma prédikáltam, hogy az iszákosság sulyos bűn, a mértékletesség pedig egyik legszébb erény. Mi a mértékletesség? Meg egyszer megmagyarázom. A ki például 3 litert bir meg és mégis csak két és fél litert iszik, az mértékletes. Ellenben, ha velaki 3 literrel iszik, mikor csak két és fél litert bir meg, az mértékletlen. Mert az erők különbözők s nem mindenkit ajándékozott meg az Isten azzal a különös kegyelemmel, hogy, mint én, 15 litert is megbirjon.”

— **Anyá és fiú.** „Kedves mama! Ugy-e, szeretni és szerelmesnek lenni, az mindegy?” — Kérde egy 6 éves fiúcska anyjától. — „Nem fiam!” — „Hát nem szerelm az, mi köztem és testvérem közt van?” — „Nem, az csak szeretet.” — „Hát mi a szerelm?” — „Kis bolond! A szerelm? Hát az, a mit köztem és papád közt látsz.” — „Ahá, tudom már! Az, hogy egész nap verekesztek egymással! Ugy-e?”

— **Leégett falu.** Hevesmegye Lelesz községe, mely pár év óta a Mátraalj egyik legvirágzóbb községe volt, ápril 28-ika óta romokban hever. Népe ruhátlanul, kétségbeesve, éhesen lézeng az égnek meredő kormos falak között, butorai és takarmánya üszkeit öntözgetve. Az első vészkiáltás ápril 28-án déli 1 órakor hangzott. Jajtelesz Éliás korcsmáros és mészáros helyisége gyuladt ki. A legnagyobb mérvű szárazság mellett borzasztó szél is dühöngvén, egy negyed óra alatt 100 épület állott lángokban. A lakosok nagy része künn volt a mezőn, tavaszi munkán. Az intelligencia, a községi bíró és jegyző az alispán-választás miatt Egerben jártak. A faluban csak a nők és gyermekek maradtak. A magasra felcsapó lángok összecsdítették a szomszéd községek lakóit és valamennyien a végkimerülésig fáradoztak a tűz lokálásán s az emberélet mentésén. De fáradságukat siker nem jutalmazta. Lelesz leégett; rövid két óra alatt koldussá lett 160 család, 300 lélek. Leégett 73 lakház, 200 melléképület, odaveszték a háziállatok, a gazdasági szerek, a takarmányművek, a szalma és szemes élet, a butorok, ruhaneműk, 400 élőfa, a gyümölcsösök, egy szoval minden, mi a községben volt. A kár a 100.000 forintot meghaladja s még egy emberélet is esett áldozatul, Bozó Julcsa, 60 éves öregasszony, ki ágyneműjét menteni rohant be égő házába, kijövet összerogyott és a lángok összeégették.

— **Halálos ítéletet** mondott a budapesti kir. büntető törvényszék Balentics Imre fölött, a ki április 2-án szeretőjét, Pessek (Végh) Veronát s ennek keresztleányát, a 8 éves Budai Rozát előre megfontolt szándékkal meggyilkolta s az ott talált 31 frtot ellopta. A megátalkodott gyilkos az egész tárgyalás alatt megőrizte hidegvérét, viselete több ször kihívóvá vált s az ítélet kihirdetése után, az elnök kérdésére, hogy föllebbez-e? — dacosan jelemtette ki, hogy „ami Pessek Veronát illeti, koránt sem érdelem meg a halált. Hogy azt az ártatlan gyermeket is megöltem, talán azért sem érdelem meg, mert büntetlen előéletű vagyok. De hát én többször néztem már a halál szemébe s most sem ijedek meg tőle. Megnyugszom az ítéletben, — nem föllebbezek.” Nem föllebbezett a közvádó sem, de halálbüntetésről levén szó, az iratokat hivatalból terjesztik föl a felsőbb bírósághoz.

— **Ira Paine,** a híres amerikai céllövő, kit Solymosi Elek, a budapesti „Magyar Dalcarnok” igazgatója hosszabb időre szerződött, f. hó 9-én delután próbaelbádat tartott a meghívott vendégek előtt. Ira Paine — írja az „Egyetértés” — valóban mester a kis távolságról való céllövésben, úgy a pisztolyt, mint a löfegyvert bámulatos biztossággal kezeli. És ami mutatványainak érdekességét, de egyúttal izgalmat keltő voltát is növeli, az ama körülmény, hogy produkcióiban még fiatal neje se gédkezik neki, kitéve magát az életveszélyeknek. Neje dobálja fel neki az üveggolyókat, keztyűs kezében ő tartja a papiros-kártyákat s ami szinte megfagyasztja a nézőben a vért, neje fejről nemcsak üveggolyókat, de még diót is lő le. Különösen sikerült mutatványaiból az ismétlődő fegyverrel való lövöldözése a maga által feldobott golyóknak.

— **Furcsa végrendelet.** Egy nemrég elhalálozott londoni magánzó, kit már életében is külön-külön ismertek, furcsa végrendeletet hagyott hátra, melynek alig van párja a világon. Utolsó akaratában ugyanis úgy intézkedik, hogy minden pénze bírói letétbe helyeztessék, ott tartassék az utolsó ítélet napjáig és a feltámadás napján kézbesítettessék neki. A végrendelet végrehajtása természetesen nem csekély nehézségekkel járna.

— **Beomlott és meggyuladt gyár.** New Yorkból távirják e hó 5-ről: A brooklyni nagy szappangyár ma beomlott. A telep a legnagyobbak egyike volt Amerikában, de már régebbi idő óta javítást igényelt és mikor a munkások hozzáálltak a javítások eszközéséhez, menydörgésszerű zajjal összeomlott. Mialatt a romok elhordásán munkálkodtak, a romok közül lángok csaptak elő, úgy hogy az egész épület végképen elpusztult. A beomlás és a tűz folytán 26 ember vesztette életét, 40-en pedig sulyosan megsérültek.

— **A „Függetlenség” pöre.** A kir. tábla e hó 12-én tárgyalta Verhovay Gyula képviselő és Verhovay Lajos ama pörét, melyet a „Függetlenség” című laphoz beérkezett jótékony adományok elsikkasztása vádjából indítottak ellenük, s a lap nyomdásza Wilckens Gyula ellen. Az első bíróság tudva levőleg Verhovay Gyulát másfél évre, Verhovay Lajostiz hónapra ítélte el, a meg nem jelent Wilckensnek pedig körözését rendelte el. A kir. tábla a vádlottakat fölméntette.